

Nieuwsbrief

Mei 2024

Jaargang 7, No. 7

Inhoud

In deze editie leest u meer over een drietal nieuwe tuindelen dat in ontwikkeling is, met speciale aandacht voor de nieuwe bloementuin. Wij staan ook stil bij het wisselvallige lenteweer en de effecten hiervan op het werk en het gebruik van het landgoed. U treft verder een gedicht van drs. P aan, alsmede een overzicht van de werkzaamheden in de tuin. Wij besteden tevens aandacht aan een gezegde uit de volksweerkunde. Tenslotte leest u een kort verslag van de laatste activiteit voor de vrienden.

Aanzet voor een weelderige bloementuin naar een ontwerp van Joyce Oomen

De kloostertuin staat een nieuwe transformatie te wachten. Waar eens het bibliotheekbosje de groene omlijsting van de kloosterbibliotheek vormde komt nu een nieuwe bloementuin. Bloemen zijn belangrijk voor de abdijs. Zij zijn een lust voor het oog van de wandelende zusters, maar worden ook gebruikt ter versiering van het altaar en gebedsplekken. De oude bloementuin lag op het gedeelte dat nu onderdeel uitmaakt van het KloosterHuys. De nieuwe komt tussen het kloostergebouw en de Cirkeltuin te liggen.

Het ontwerp is toevertrouwd aan de capabele handen van Joyce Oomen uit Breda. Zij heeft bewezen mooie tuinen te kunnen ontwerpen voor diverse opdrachtgevers, zoals het Landgoed Mattemburgh,

Joyce Oomen (links) en collega Rian Gommers

vervolg van pagina 1

Artis, de Floriade in Venlo, de Efteling en Sint- Catharinadal. Na een opleiding tot bloemenarrangeur (bloemschikken-/binden en bloementeel) en een jarenlange werkervaring in het familiebedrijf en in Engeland heeft ze tenslotte de overstap gemaakt naar de bijzondere beplantingen die ze nu levert.

Wat zij met de bloementuin beoogt drukt zij uit in onderstaand schrijven aan de zusters:

‘We gaan een stukje tuin creëren die niet alleen voor ons mensen (voor jullie zusters), maar zeker ook voor ander leven een ware oase en levensbron gaat vormen. Geuren/ kleuren/ voedsel/ schuilplekken/ nestmateriaal, kortom een biodivers paradijs.

Dat de seizoenen hierin ook een rol gaan spelen, spreekt wat mij betreft voor zich.

- *De verbronzing in de herfst...*
- *Het ochtendrijp en de vorst in de winter...*
- *De frisse belofte van de lente...*
- *Het kleurenspektakel van de zomer...*

Alle aspecten doen in jullie bloementuin mee.’

Op 15 mei heeft Joyce samen met een collega 2700 planten uitgezet op het perceel dat door de tuinmedewerkers onkruidvrij was gemaakt. Het betreft zowel vaste als eenjarige planten zodat de zusters snel bloemen kunnen plukken. De dagen erna hebben de medewerkers alle planten in de grond gezet. Zij hoefden die geen water te geven; daar zorgde moeder natuur al voor.

Weelderige bloementuin

Kleurenspectrum van de zomerdelen in de nieuwe bloementuin

Onkruidvrij maken van de grond voor de bloementuin

Bovenaanzicht van de wandelpaden en van de rekken met planten voor de bloementuin

Het uitzetten van 2700 planten

Het aanplanten

Het resultaat wordt bewonderd door de nieuwe kellenaarster zr. Miriam (links) en zr. Lydia

April maakt de bloem, mei bekommt de roem

Het weer maakte grote sprongen in april, van regen en kou naar zon en warmte en weer terug, van mediterraan terrasweer en luchten met saharazand naar hagel en stortregen. Regelmatig moesten de tuinmedewerkers schuilen voor het instabiele weer.

Het was wel bijzonder groeizaam weer met een natuur die vier weken eerder 'openbloei'de' dan gangbaar was. De rododendrons stonden er prachtig bij. De boomgaard stond vol in bloei en had deze keer geen last van nachtvorst. Maar de hevige regen op de bloesem kan wel tot gevolg hebben dat de oogst ook dit jaar minder zal zijn dan gehoopt.

De van water verzadigde bodem liet planten ontspruiten in alle hoeken en gaten van de klooster-tuin. Het onkruid tierde welig. De doorweekte bodem maakte het schoffelen en maaien extra moeilijk. Daar stond tegenover dat op zonnige dagen het heerlijk werken was in de tuin.

De vogels zongen hun hoogste lied en bouwden nesten. Ook de sperwers nestelden weer op het landgoed (zie foto van zr. Irene rechts midden). De zusters genoten van de eekhoorns die stoeiden in de eikenlaan en nieuwsgierig naar de voorbijgangers keken. Het wandelen in de tuin werd op sommige dagen bemoeilijkt door de regenval. Op andere dagen nodigde het mooie weer uit tot een langer verblijf. Daarbij kwamen de vele bankjes en het TBC-huisje bij de vijver goed van pas.

De kloostertuin (gedicht)

Tussen eeuwenoude muren
 Waar de schoonheid bloeit en geurt
 Waar men 't fluisteren der uren
 Bijna lijfelijk bespeurt
 In de laatste zonnestrallen
 Roept het klokje mij naar 't lof
 Doch ik wil nog even dralen
 In mijn stille kloosterhof

Daar u hier nu toch bent, nodig ik u gaarne uit
 Om mijn vele bloemen en mijn plantjes te bekijken
 Roomse kervel, Engelgras en Benedictus-kruid
 Staan er prachtig bij zoals u ziet

Bij die Paternoster-boom ziet u de Papenschoen
 Kandelaartje, Monnikskap en Rozenkransje prijken
 Mijtertje en Slofje, die het ook uitstekend doen
 En allicht ontbreekt het Kaarsje niet

Jammerlijk genoeg schiet ook het onkruid welig op
 Afgodskruid en Judaspenning zijn niet uit te roeien
 Heksenkrans en Tovernoot, Alruin en Duivelskop
 Wist ik maar vanwaar dat ontuig kwam

Addertong, Menistenzusje, Galgenjong, Kalvijn
 Zouden in een kloostertuin niet mogen kunnen groeien
 Weet u dat hier Vrouwenharen voorgekomen zijn
 Zelfs een Scharrel en een Tripmadam

Maar ik moet u nu verlaten
 Dadelijk begint het lof
 Anders kon ik blijven praten
 Want er is voldoende stof
 Dat verklaart waarom ik lieden
 Gaarne in mijn tuin ontvang
 Mocht u nog wat willen wieden
 Gaat u dan gerust uw gang

Drs. P

(Drs. P is een pseudoniem van Heinz Hermann Polzer, een Nederlandstalig tekstschrijver met de Zwitserse nationaliteit. Zijn artiestennaam, bedacht door Willem Duys, verwijst naar de academische graad van doctorandus in de economie, die Polzer aan de Nederlandse Economische Hogeschool behaalde.)

Vele handen maken licht werk

Tuin- en klusploeg (foto: zr. Martha)

Het onderhoud van het landgoed vergt veel energie. Dankzij de steun van de vrienden en de vele vrijwilligers wordt de unieke kloostertuin in goede staat gehouden. In de afgelopen periode is er weer veel werk verzet dat zonder de inzet van vrijwilligers niet mogelijk was geweest.

Refertuin

Zo werd naast de nieuwe bloementuin ook de nieuwe refertuin aangepakt op basis van een ontwerp van Gert Versteeg. Deze nieuwe tuin ligt tegenover de refter en recreatiezaal van de zusters. Daarom is gekozen voor

een rustgevende aanblik. Er ligt een kleine verdieping die een wadi suggereert en de kronkelende paden nodigen uit tot wandelen en bezinning. Met planten en struiken worden kleuraccenten gezet, daarnaast kent de refertuin ook organische elementen, zoals boomstammen en stenen. Een bescheiden blikvanger is de deksteen en bol die afkomstig is van het oude Vredeoord. Op de deksteen kan men nog aan de ene zijde het woord 'Vrede' lezen en aan de andere zijde het woord 'Oord'. De zusters zijn bijzonder enthousiast over deze nieuwe tuin in wording.

Kruidentuin

Alsof dat nog niet genoeg werk was is er ook een begin gemaakt met de herinrichting van de binnentuin. Deze tuin ligt in het Pandhof, het omsloten gedeelte met bron, dat het hart van het klooster vormt. Het is een ideale omgeving voor een kruidentuin, die eigenlijk in geen klooster mag ontbreken. Het doel is om de kruiden op plukhoogte te plaatsen zodat zij ook bereikbaar voor zusters in een rolstoel. Daarvoor hebben de vrijwilligers bakken getimmerd. Deze worden gevuld met organisch materiaal en aarde, conform de uitgangspunten van permacultuur.

vervolg van pagina 9

Permacultuur is een agrarische methode waarbij, naar voorbeeld van natuurlijke ecosystemen en oude/traditionele tuinbouwmethoden, op basis van met name symbiose, ethiek en ecologie een menselijke leefomgeving gecreëerd wordt die ecologisch duurzaam en economisch stabiel is.

Paden en tuintrap

De vele paden op het landgoed waren aan een stevige onderhoudsbeurt toe, te beginnen met de Cirkeltuin tegenover de abdij. Daartoe werden de randen afgebroken en de paden geschoffeld, zodat zij weer goed begaanbaar zijn voor gasten en zusters. Daarna is een begin gemaakt met de overige paden.

Een 'zorgenkind' is de bielzen trap in de Nieuwe tuin. Het hout is aan het verweren en de trap is moeilijk onkruidvrij te houden. Het wordt geleidelijk aan gevaarlijk om erop te lopen. Met de zusters wordt gesproken over mogelijke oplossingen.

Zoals bekend is een gedeelte van het landgoed toegankelijk voor gasten van het gastenhuis. Het besloten gedeelte van de tuin wordt aangegeven door een bord met het opschrift 'Slottuin'.

De palen en borden waren sterk verweerd. Daarom zijn zij vervangen door nieuwe palen en frisse bordjes.

Verhoogde bakken voor de kruidentuin (foto: Paul Lips)

Onkruidvrij maken van de bielzen trap

Plaatsen van nieuwe palen en bordjes

vervolg van pagina 10

Andere klussen

Uiteraard ging ook veel tijd zitten in klussen, zoals het grasmaaien, het onderhoud van het kerkhof en het onkruidvrij maken van andere perken en de fruitgaard.

In de boomgaard werd het gaas om de stammen verwijderd. Dit was destijds aangebracht ter voorkoming van konijnenvraat, maar er leven amper nog konijnen op het landgoed. Door de verwijdering kan er gemakkelijker tussen de bomen gemaaid worden.

Als afsluiting van het betrekken van het nieuwe tuinhuis werd het naambordje opgehangen.

Het beeldje van Sint-Jozef in de tuinmuur langs de Zandheuvel kreeg een schoonmaakbeurt.

Medewerkers van Smederij Oldenhove werden ingezet om gebreken aan de slotpoort te verhelpen.

Perfecte samenwerking (foto: zr. Irene)

Deze viervoeters hielpen weer bij het kort houden van het gras

Chapeau!

Het moge duidelijk zijn dat de abdijs erg blij is met de inzet van de vrijwilligers en met de goede harmonie waarin samengewerkt wordt ten behoeve van het landgoed. Hartelijk dank daarvoor. Vele handen maken inderdaad licht werk.

Pancraas, Servaas en Bonifaas, ze geven vorst en ijs helaas

De vier ijsheiligen: Mamertus, Pancratius, Servatius, Bonifatius

Ijsheiligen

De ijsheiligen zijn in de religie de naamdagen van een aantal katholieke heiligen die vallen in de periode van 11 tot en met 15 mei. Ook de heiligen zelf worden wel ijsheiligen genoemd. De kerk noemde hen niet ijsheiligen, dat is er volgens de volkswerekunde van gemaakt.

Al rond het jaar 1000 was sprake van deze heiligen:

- Mamertus (11 mei)
- Pancratius (12 mei)
- Servatius van Maastricht (13 /5)
- Bonifatius van Tarsus (14 mei)

Omdat drie een heilig getal is, wordt in sommige landen Sint-Mamertus niet meegeteld, in andere landen hoort Sint-Bonifatius er niet bij.

Sommige landen, waaronder Duitsland, Hongarije en Zwitserland, kennen ook nog een 5e ijsheilige, Sophia van Rome, met 15 mei als naamdag.

Nachtvorst

De periode van ijsheiligen is een keerpunt in het weer. Tot en met deze periode, van 11 tot en met 14 mei, kan het 's nachts nog vriezen. Na 14 mei is de kans op nachtvorst (nagenoeg) voorbij.

Deze volkswerekunde is vooral bedoeld voor boeren, tuinders en mensen die van tuinieren houden; nachtvorst aan het einde van april of vroeg in mei kan desastreus zijn voor tuinplanten en gewassen. Tot en met de ijsheiligen is voorzichtigheid dus geboden.

Volgens weer.nl vriest het eens in de twee jaar wel ergens in mei: meivorst. Naarmate de maand vordert is die kans op vorst steeds kleiner, maar ook rond en na ijsheiligen komt het sporadisch nog voor. In 2020 vroom het in de nacht van 13 op 14 mei drie graden.

KNMI

Uit metingen van het KNMI blijkt dat het einde van de 'winterse periode' (de periode waarin de dagelijkse kans op vorst groter is dan 1%) steeds vroeger in mei komt te liggen.

"In de periode 1981-2010 eindigde de winterse periode gemiddeld op 8 mei, dus net voor de ijsheiligen.

Aan het begin van de 20e eeuw eindigde de winterse periode op 22 mei. Deze verschuiving van twee weken past in een lange trend van toenemende temperaturen in Nederland", aldus het KNMI.

Bronnen:

<https://www.rootsmagazine.nl/nieuws/de-ijsheiligen-komen-er-aan-wat-betekent-dat-precies> en <https://nl.wikipedia.org/wiki/Ijsheiligen>

Abdijnatuur via de lens van zr. Irene

In het kader van het 2023 biënnale-thema 'Geloof' treft u periodiek een foto van zuster Irene aan.

Zij heeft vormen in de tuin gefotografeerd waarin zij de hand van God als schepper ontwaart.

Wonderbaarlijke natuur
Gods schepping gezien
via de lens van zr. Irene
Onze Lieve Vrouwe Abdij

Bijeenkomst vrienden van het landgoed

Het was prachtig weer op zaterdag 11 mei toen zo'n 50 vrienden van het landgoed op uitnodiging van het bestuur naar de Onze Lieve Vrouwe Abdij kwamen. Zij werden ontvangen door abdis Martha Verstraeten, voorzitter Marcel Fränzel, zr. Lydia Nijhuis en hovenier Gert Versteeg.

Na de koffie en thee volgden welkomstwoorden van de abdis en de voorzitter waarna gezamenlijk de Acer griseum bewonderd werd (zie foto beneden). Dat is de boom die bij het afscheid van zr. Lydia als kellenaarster geplant is.

Daarna werden de deelnemers in twee groepen door Gert Versteeg en Thei Geurts bijgepraat over de recente veranderingen op het landgoed. Zij toonden onder meer het tuinhuis Nazareth, de perken voor de nieuwe bloementuin en de pas aangelegde refertuin. Zo konden de vrienden met eigen ogen zien waaraan hun bijdragen besteed zijn.

Voor de liefhebbers volgde nog een wandeling over het landgoed, waarbij men genoot van het vogelgefluit, het gevarieerde groen en de bloemenpracht. De schapen trokken daarbij veel bekijks.

Als afsluiting werd soep en worstenbrood geserveerd. Het was een zeer geslaagde bijeenkomst die volgens iedereen voor herhaling vatbaar is.

Giftenaftrek voor donateurs ANBI

De Stichting Vrienden Landgoed Onze Lieve Vrouwe Abdij is door de Belastingdienst aangemerkt als culturele Algemeen Nut Beogende Instelling. Het RSIN is: 857827777.

Voor donateurs van culturele ANBI's geldt een extra giftenaftrek. Hierdoor worden giften aan culturele ANBI's gestimuleerd. Uw jaarlijkse financiële bijdrage kunt u bij uw aangifte inkomstenbelasting als gewone gift aftrekken.

Hierbij moet echter wel rekening worden gehouden met een zogenoemd drempelbedrag van 1% van uw drempelinkomen met een minimum van 60 euro. Het bedrag daarboven mag u aftrekken. Tot een maximumbedrag van 10% van uw drempelinkomen.

Door van uw bijdrage een periodieke gift te maken vervalt de drempel en is het betaalde bedrag volledig aftrekbaar.

Van een periodieke gift, die volledig aftrekbaar is, is sprake als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- U geeft jaarlijks hetzelfde bedrag aan een ANBI-instelling, zoals onze stichting. U mag zelf weten of u uw jaarlijkse gift in 1 keer of in meer keren betaalt.
- U betaalt het bedrag 5 jaar achter elkaar. Langer mag ook.
- U hebt vastgelegd wanneer uw jaarlijkse gift stopt. Bijvoorbeeld na 5 jaar of als u overlijdt.
- U hebt de periodieke gift vastgelegd in een overeenkomst (hoeft niet via een notaris).
- U hebt uw gift niet contant gedaan.

Mocht u interesse hebben in het omzetten van uw financiële bijdrage in een periodieke gift, laat ons dat dan via e-mail weten zodat wij u de gewenste overeenkomst ter ondertekening kunnen toesturen.

Contact

Voor meer informatie over de tuin en de mogelijkheden om vriend te worden, kunt u contact opnemen met:

Secretariaat Landgoed OLV Abdij,
t.a.v. Jan Beijer,
Zandheuvel 90,
4901 HX Oosterhout
landgoed@olvabdiijoosterhout.nl

